

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ผู้วิจัยจะเสนอหัวข้อต่าง ๆ ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 5.2 วิธีดำเนินการวิจัย
- 5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 5.4 สรุปผลการวิจัย
- 5.5 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.6 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ในประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติ สภาพปัญหา และความต้องการในการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

5.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ที่ทำหน้าที่หัวหน้างานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และประธานกรรมการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษา

จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 963 คน กลุ่มตัวอย่างกำหนดตามตารางของ R.V.krejcie และ D.W. Morgan (อ้างถึงใน ประชुर อาษานาม, 2534) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบใช้ตารางเลขสุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 276 คน คิดเป็นร้อยละ 28.66 ของประชากรทั้งหมด จำแนกได้ดังนี้

1) ผู้บริหารโรงเรียน	มีประชากร	321 คน	ได้กลุ่มตัวอย่าง	92 คน
2) ครูผู้สอน	มีประชากร	321 คน	ได้กลุ่มตัวอย่าง	92 คน
3) ประธานกรรมการโรงเรียน	มีประชากร	321 คน	ได้กลุ่มตัวอย่าง	92 คน

5.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำนวน 28 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจำนวน 28 ข้อ โดยแต่ละข้อคำถามให้ตอบเป็น 2 ด้าน คือ ด้านปัญหา และด้านความต้องการเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 276 ฉบับ ด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืน 268 ฉบับ เป็นแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ 268 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.10

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แบบตรวจสอบรายการวิเคราะห์โดยการหาความถี่ และค่าร้อยละ แบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบองค์ประกอบเดียว (One-way ANOVA)

5.4 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู มีผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

5.4.1 สภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ด้านการให้ชุมชนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และด้านการให้บริการแก่ชุมชน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น และด้านการประชาสัมพันธ์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ ดังนี้

1) ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียนโดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เห็นว่า การประชุมคณะกรรมการโรงเรียน และการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การพบปะเยี่ยมเยียนในวาระที่เหมาะสม การปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนเข้าใหม่ การประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงการปฏิบัติงานโรงเรียน และการจัดทำป้ายประกาศเพื่อแจ้งข่าวสารของโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น การทำจุลสารหรือสิ่งพิมพ์เผยแพร่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเป็นรายข้อ การทำจุลสาร หรือสิ่งพิมพ์เผยแพร่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ประธานกรรมการโรงเรียน เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง การปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนเข้าใหม่ และการประชุมคณะกรรมการโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานกรรมการโรงเรียน เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ผู้บริหารโรงเรียน เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์โรงเรียน และการพบปะเยี่ยมเยียนในวาระที่เหมาะสม ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ประธานกรรมการโรงเรียน เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2) ด้านการให้บริการแก่ชุมชน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเกือบทุกรายการ ยกเว้น การให้บริการทางวิชาการ และการจัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชนในชุมชน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ การส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน รองลงมาคือ การอำนวยความสะดวกรวดเร็วในการติดต่องานต่าง ๆ ที่โรงเรียน และการให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน เมื่อพิจารณา

เป็นกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามทุกกลุ่ม มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกือบทุกรายการ ยกเว้น การให้คำแนะนำหรือการปรึกษาหารือในกิจกรรมของชุมชน และการให้บริการด้านบุคลากรแก่ชุมชนในโอกาสต่าง ๆ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ประสิทธิภาพการโรงเรียน เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

3) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เห็นว่า การดำเนินการให้ครูและนักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประเพณี และวัฒนธรรมที่ชุมชนจัดขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่นหรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือ และกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้น การเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

4) ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เห็นว่า การเชิญประชาชนมาร่วมในกิจกรรมงานวันเด็ก วันแม่ หรือวันสำคัญอื่น ๆ ของโรงเรียน การให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน โดยการช่วยเหลือด้านแรงงาน ด้านงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์ และการให้บุคคลากรมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น โครงการอาหารกลางวัน โครงการแข่งขันกีฬาประจำปี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้น การเชิญบุคคลในท้องถิ่นที่มีความรู้ ความสามารถเป็นวิทยากรในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

5) ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เห็นว่า การให้ครูมีส่วนร่วมในการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน และการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนในกลุ่มและชุมชน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้น การจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน เช่น การตอบปัญหาชิงทุนการศึกษา การแข่งขันหรือการประกวดต่าง ๆ และการจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมศิษย์เก่า หรือสมาคมผู้ปกครอง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง

5.4.2 ปัญหาในการดำเนินการตามสัมพันธะระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินการตามสัมพันธะระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยภาพรวมและรายด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ ดังนี้

1) ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน โดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ การทำจุลสารหรือสิ่งเผยแพร่ รองลงมาคือ การพบปะ

เยี่ยมเยียนในวาระที่เหมาะสม และการจัดทำป้ายประกาศ เพื่อแจ้งข่าวสาร ตามลำดับ เมื่อพิจารณา
กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นสอดคล้องเกือบทุกรายการ ยกเว้น การประชุมคณะกรรมการ
โรงเรียน ครูผู้สอน และประธานกรรมการโรงเรียน มีความเห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
ยกเว้น ผู้บริหารโรงเรียน เห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

2) ด้านการให้บริการแก่ชุมชน โดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ การจัดหาให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชนในชุมชน รอง
ลงมาคือ การให้บริการทางวิชาการ และการให้คำแนะนำหรือการปรึกษาหารือในกิจกรรมของชุมชน
ตามลำดับ

3) ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ การเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ในชุมชน
รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือ และกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น และ
การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่นหรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

4) ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปาน
กลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ การเชิญบุคคลในท้องถิ่นที่มีความรู้
ความสามารถเป็นวิทยากรในโรงเรียน รองลงมาคือ การให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนา
โรงเรียน โดยการช่วยเหลือด้านแรงงาน ด้านงบประมาณ หรือวัสดุอุปกรณ์ และการให้บุคลากรมี
ส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น โครงการอาหารกลางวัน โครงการแข่งขันกีฬา
ประจำปี ตามลำดับ

5) ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น โดยภาพรวมมีปัญห
าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ การจัดตั้งกลุ่มหรือ
ชมรมศิษย์เก่า หรือสมาคมผู้ปกครอง รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน เช่น
การตอบปัญหาชิงทุนการศึกษา การแข่งขันหรือการประกวดต่าง ๆ และการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่าง
โรงเรียนในกลุ่ม และชุมชน ตามลำดับ

5.4.3 ความต้องการในการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
กับชุมชน โดยภาพรวมและรายด้าน มีความต้องการในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้

1) ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน โดยภาพรวมมีความต้องการในระดับมาก เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ การปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียน รองลงมาคือ การ

ประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงการปฏิบัติงานของโรงเรียน และการประชุมคณะกรรมการโรงเรียนตามลำดับ

2) ด้านการให้บริการแก่ชุมชน โดยภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ การจัดการด้านกีฬา และโภชนาการให้แก่วชุมชน รองลงมาคือ การส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน และการให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนตามลำดับ

3) ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน โดยภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ การดำเนินการให้ครู และนักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประเพณี และวัฒนธรรมที่ชุมชนจัดขึ้น รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือและกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น และการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น หรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ตามลำดับ

4) ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน โดยภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น โครงการอาหารกลางวัน โครงการแข่งขันกีฬาประจำปี รองลงมาคือ การเชิญประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมงานวันเด็ก วันแม่หรือวันสำคัญอื่น ๆ ของโรงเรียน และการให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน โดยการช่วยเหลือด้านแรงงาน ด้านงบประมาณ หรือวัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ

5) ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น โดยภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกคือ การให้ครูมีส่วนร่วมในการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน เช่น การตอบปัญหาชิงทุนการศึกษา การแข่งขัน หรือการประกวดต่าง ๆ และการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนในกลุ่ม และชุมชน ตามลำดับ

5.4.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติ ปัญหา และความต้องการในการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและประธานกรรมการโรงเรียน โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน

ครูผู้สอน และประธานกรรมการโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อความต้องการในการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างกันเป็นรายคู่ โดยวิธีการของ Scheffe พบว่า ครูผู้สอนกับประธานกรรมการโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียนกับประธานกรรมการโรงเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ผู้บริหารกับครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2) จากสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทั้งด้านสภาพภูมิทัศน์ ปัญหา และความต้องการ โดยภาพรวมจะปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเฉพาะความต้องการในการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนเป็นการยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

5.5 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู สามารถอภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญได้ดังนี้

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานกรรมการโรงเรียน มีความคิดเห็นว่า ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ด้านการให้ชุมชนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และด้านการให้บริหารแก่ชุมชน มีการปฏิบัติมาก ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น และด้านการประชาสัมพันธ์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน แต่ในความต้องการในการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้านเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของสุนทร ชอพบาดี (2534) พบว่า คณะกรรมการศึกษาส่วนใหญ่มีบทบาทในด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียนและมีส่วนร่วมในการประชุมผู้ปกครองนักเรียน เป็นผู้ประสานงานและแสวงหาความช่วยเหลือจากประชาชนและหน่วยงานอื่น ๆ ให้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน หรือพัฒนาโรงเรียนอีก ทั้งยังเป็นผู้ให้ข้อมูลและให้การบริการของโรงเรียนแก่หน่วยงานอื่น คือ วัด สถานเอนกนัย สถานพยาบาล ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการศึกษา พบว่า กรรมการศึกษามี

ปัญหาการประกอบอาชีพส่วนตัว ไม่มีเวลาให้ไปศึกษา แะหน้า เสนอแนะ ประสานงาน แสวงหาความร่วมมือและความช่วยเหลือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และในทราพบว่า มีหน้าที่ที่ประชาสังคมนี้โรงเรียน ส่วนประชาชนไม่กล้าบอกกิจกรรมและความยากจนไม่อาจช่วยเหลือได้ ประจวบ จังปตนา (2538) และบุญเข้ม ดู่บ้อง (2540) พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่มีการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับมาก มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นงานที่โรงเรียนต้องดำเนินการเป็นประจำ เพราะเป็นงาน 1 ใน 6 งาน ของการบริหารงานที่โรงเรียนประถมศึกษา เพื่อสนับสนุนส่งเสริมงานวิชาการซึ่งเป็นงานหลักให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเป็นความจำเป็นในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในยุคปัจจุบัน ที่ต้องอาศัยทรัพยากรจากชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ มาช่วยในการพัฒนาโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็น คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์วิชาการ สถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระของชุมชน แต่ก็ยังมีปัญหาอยู่บ้าง เนื่องจากความไม่พร้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งกระจายอยู่เกือบทุกหมู่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องบุคลากร อาคารสถานที่ วิทยาการใหม่ ๆ จากที่ผ่านมารโรงเรียนประถมศึกษาได้ดำเนินการงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีความก้าวหน้าเพียงระดับหนึ่งเท่านั้น ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวิวัฒนาการของเทคโนโลยี จึงเป็นผลให้การดำเนินการงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่เอื้อต่อการพัฒนาการศึกษาเท่าที่ควร ผู้ที่เกี่ยวข้องจึงมีความต้องการให้มีการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษา ประสิทธิภาพสูงขึ้นอันที่จะเอื้อต่อการพัฒนาการศึกษาให้สูงขึ้น ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายปฏิรูปการศึกษา โดยการปรับปรุงการบริหารและการจัดการศึกษา โดยให้ประชาชน ชุมชน หรือองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้สอดคล้องและเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่นซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้เกี่ยวข้องมีความต้องการให้การดำเนินการงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับ สภาพการปฏิบัติ ปัญหาและความต้องการในการดำเนินการงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาถึงความต้องการในการดำเนินการงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายค่าที่ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน กรรมการโรงเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนมีความ

คิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้ว ค่าเฉลี่ยของความต้องการมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของสภาพปฏิบัติ และปัญหาทุกกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับแนวการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในอันที่จะระดมสรรพกำลังเพื่อการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา เพราะความต้องการเป็นต้นเหตุ หรือสภาพความรู้สึนึกคิดที่อยากให้เกิดขึ้นหรือความคาดหวังของบุคคลหรือองค์กร ใ้บุคคลที่เกี่ยวข้องนั้นปฏิบัติในความรู้สึนึกของตน แต่ในสภาพปัจจุบันอาจจะปฏิบัติได้เหมาะสมหรือมากน้อยอย่างไรก็ได้ ส่วนแนวความคิดของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและประธานกรรมการโรงเรียน โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน อาจจะเนื่องจากการร่วมงานประสานร่วมมือกันตลอดเวลา และจากการปฏิบัติการศึกษา ทำให้มีบุคลากรที่ทรงความรู้ความสามารถ มีการศึกษาสูงเข้ามาช่วยเหลือ เพื่อต่อการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงก่อให้เกิดแนวความคิดที่ไม่แตกต่างกัน

5.6 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1) ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(1) โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาควรหันมาให้ความสำคัญในงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน งานการให้บริการแก่ชุมชน งานการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน งานการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และงานการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น ตามลำดับ ด้วยการจัดบุคลากรเข้ารับฝึกอบรมและหาวิธีการที่เหมาะสมจัดทำจุลสารหรือสิ่งพิมพ์เผยแพร่ จัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชน เข้ามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนเชิญบุคคลในท้องถิ่นที่มีความรู้ ความสามารถ มาเป็นวิทยากรในโรงเรียน ดำเนินการจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมศิษย์เก่า หรือสมาคมผู้ปกครอง โดยต้องถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จให้ได้

(2) สำนักงานการศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ควรสนับสนุนให้โรงเรียนได้ปฏิบัติตามงานการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน งานการให้บริการแก่ชุมชน งานการร่วมกิจกรรมของชุมชน งานการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และงานการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่นทุกวิถีทาง ทั้งด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และด้านวิชาการ มุ่งเน้นให้จัดการปฐมวัยเทศบาลนครองน้ำเรียน การจัดการด้านกีฬา และนันทนาการให้แก่ชุมชน สนับสนุนให้ครู และนักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประเพณี และวัฒนธรรมที่ชุมชนจัดขึ้น ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น

โครงการอาหารกลางวัน โครงการแข่งขันกีฬาประจำปี และการให้ครูมีส่วนร่วมในการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน ด้วยการจัดทำโครงการนำร่อง การนิเทศ การติดตามผล การสร้างขวัญและกำลังใจ

(3) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรมีนโยบาย แผนงาน และโครงการงาน ประชาสัมพันธ์โรงเรียน งานการให้บริการแก่ชุมชน งานการร่วมกิจกรรมของชุมชน งานการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และงานการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น จัดสรรบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณและด้านวิชาการ โดยเน้นให้มีการปฏิบัติทุกระดับ เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในระดับโรงเรียนดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ เชิงคุณภาพ
- 2) ควรมีการศึกษาวิจัย ถึงผลกระทบจากการดำเนินงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนประถมศึกษา ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3) ควรมีการศึกษาถึงวิธีแก้ปัญหา อันจะทำให้สามารถนำผลการวิจัยมาปรับปรุงประสิทธิภาพ การดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งควรเป็นการศึกษาเฉพาะกรณี